

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 104
2595 AN Den Haag
Postbus 84011
2508 AA Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

COLLEGE STANDAARDISATIE

Agendapunt:	02 Lijst open standaarden		
Betreft:	Betekenis van plaatsing op de "pas toe of leg uit"-lijst		
Aan:	College Standaardisatie		
Van:	Forum Standaardisatie		
Datum:	29 oktober 2010	Versie	1.0
Bijlagen:			

Doel

Het Forum Standaardisatie adviseert het College Standaardisatie om te besluiten dat het plaatsen van versie(s) van een standaard op de "pas toe of leg uit"-lijst de volgende betekenis heeft.

1. Het College doet met de plaatsing een oproep aan alle (semi-) overheidsorganisaties in Nederland om deze standaard te gaan gebruiken.¹ Dat wil zeggen: het College roept op om bij gegevensuitwisseling tussen (semi-)overheidsorganisaties uitsluitend deze standaard te gebruiken voor zover van toepassing.² En om bij met burgers of bedrijven de burger/bedrijf de mogelijkheid te geven om met deze standaard te communiceren.³
2. De leden van het College geven daarnaast het commitment af dat de organisatie die zij vertegenwoordigen zelf de standaard z.s.m. zal gaan gebruiken (voor zover van toepassing) en dat zij ook buiten hun eigen organisatie het gebruik van de standaard zullen bevorderen c.q. het gebruik van 'concurrerende' standaarden zullen ontmoedigen.
3. Met de plaatsing op de lijst ontstaat daarnaast voor alle (semi-) overheidsorganisaties een verplichting om conform de standaarden in te kopen. Dat wil zeggen alle organisaties zijn verplicht om bij inkoop van een nieuw ICT-systeem of -dienst te kiezen voor een systeem of dienst die gebruik maakt van de standaard op de lijst (voor zover van toepassing). Hierbij geldt een 'past toe of leg uit'-regime, dat wil zeggen dat

¹ Strikt genomen is dit dus niet een oproep aan overheidsinstellingen die geen berichten elektronische uitwisselen om dit te gaan doen. Het is alleen maar een oproep aan overheidsorganisatie die dat al wel doen of willen gaan doen, om daarbij de standaard te gaan gebruiken. Het feit dat we als Forum en College het elektronische berichtenverkeer eigenlijk wel willen stimuleren staat hier los van.

² Of een standaard van toepassing is kan worden vastgesteld aan de hand van het organisatorisch werkingsgebied en het functioneel toepassingsgebied die bij de opname van een standaard op de "pas toe of leg uit"-lijst worden bepaald.

³ Dit mag niet omgekeerd worden gelezen, dwz dit is nadrukkelijk niet een oproep om burgers en bedrijven te dwingen om de standaard te gebruiken. Burgers en bedrijven die nu met overheidsorganisaties berichten uitwisselen op een andere manier [dan de standaard] moeten dit in principe kunnen blijven doen.

overheidsorganisaties bij aanschaf van een ICT-dienst of -product, kiezen voor een van de open standaarden op de 'pas toe of leg uit'-lijst. Als dat tot onoverkomelijke problemen leidt, mag een organisatie een afwijkende keuze maken. Daar staat echter tegenover dat in het jaarverslag verantwoord moet worden waarom deze keuze is gemaakt ("uitleggen"). Voor de Rijksoverheid is dit bepaald in de Rijksinstructie.⁴ Voor andere overheidsorganisaties is dit vastgelegd in bestuursakkoorden en convenanten.⁵

Datum
29 oktober 2010

4. Tenslotte zal de plaatsing op de 'pas toe of leg uit'-lijst tot gevolg hebben dat Forum Standaardisatie, NOiV en Logius de oproep tot gebruik van de standaard breed zullen communiceren binnen de overheid, en, indien van toepassing, ook daarbuiten.
5. Naast plaatsing op de "pas toe of leg uit"-lijst kan het College Standaardisatie gerichte adviezen geven om de adoptie van bepaalde standaarden te bevorderen. Adviezen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op wettelijke verplichtstelling of het oprichten van een expertisecentrum.

Toelichting

Op dit moment wordt de plaatsing van een standaard op de "pas toe of leg uit"-lijst gezien als een verplichting tot aanschaf. Hoewel met de aanschafverplichting wordt beoogd dat het gebruik van de standaard en daarmee de interoperabiliteit toeneemt, is de betekenis van plaatsing in relatie tot gebruik nergens duidelijk vastgelegd.

Het Forum adviseert het College om zich uit te spreken over de betekenis van plaatsing op de lijst in relatie tot het gebruik van de desbetreffende standaard. Hiermee geeft het College invulling aan zijn hierna omschreven taak die volgt uit artikel 3b van het Instellingsbesluit: *"het bevorderen van het gebruik van open standaarden en het bevorderen van de overgang van gesloten naar open standaarden voor de elektronische gegevensuitwisseling tussen overheidsorganisaties en bedrijven, tussen overheidsorganisaties en burgers en tussen overheidsorganisaties onderling"*.⁶

⁴ Besluit van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 8 november 2008, nr. WJZ/8157380, tot vaststelling Instructie rijksdienst inzake aanschaf ICT-diensten en ICT-producten, <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2008-837.html>

⁵ Voor de afspraken waarin "pas toe of leg uit" is vastgelegd zie: <http://www.open-standaarden.nl/open-standaarden/het-pas-toe-of-leg-uit-principe/>

⁶ Voor het Instellingsbesluit zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2010-4499.html>